

Hvordan lever danskerne med vindmøller på land?

- En undersøgelse over antallet af klager over vindmøller på land 2013-2016

Indhold

Baggrund og perspektiv	Side 3
Formål	Side 4
Afgrænsning	Side 4
Metode	Side 4
Resultat	Side 5-6
Konklusion	Side 7
Bilag 1: Det samlede antal af klager over vindmøller fordelt på årstal og kommuner	Side 8-10

Baggrund og perspektiv

Folketinget vedtog i energiforliget fra marts 2012, at der som led i omstillingen af Danmarks energiforsyning til vedvarende energi skal opsættes nye landbaserede vindmøller, som har en markant større produktionskapacitet end de ældre møller, de afløser.

Den udførende del af planlægningsarbejdet er overladt til kommunerne. De udpeger egnede vindmølleområder i den overordnede kommuneplan og gennemfører planlægningsprocessen for nye vindmølleprojekter med tilhørende lokalplanlægning, VVM-undersøgelse og borgerinddragelse. Desuden er kommunen tilsynsførende myndighed og dermed det sted, borgerne skal henvende sig med evt. klager over idriftsatte vindmøller.

De nye vindmøller er højere end ældre generationer af vindmøller, men skal i øvrigt efterleve de samme afstandskrav til nabobebyggelser som disse. I forhold til potentielle støjgener er kravene dog blevet skærpet for nyere vindmøller. Alle møller, hvor byggetilladelsen er givet efter d. 1/1 2012, skal som noget unikt for danske vindmøller overholde en støjgrænse for lavfrekvent støj på 20 dB.

Opstillingen af de store vindmøller ledsages af en livlig debat i mange kommuner, når kommunalbestyrelsen skal tage stilling til konkrete forslag om opstilling af nye vindmøller. Debatten har i særlig grad været præget af, at kommende naboer til planlagte vindmøller har søgt at påvirke kommunalpolitikere til at forhindre, at der opstilles vindmøller i naboernes nærområde. Det er blandt andet sket gennem debatindlæg i de skrevne medier, via aktiviteter på de sociale medier og på borgermøder samt ved underskriftsindsamlinger mv.

Betænelighederne ved vindmøllerne har baggrund i vidt forskellige forhold som eksempelvis:

- ! ønsker om at leve uforstyrret i det åbne land
- ! frygt for at boligens ejendomsværdi påvirkes negativt på grund af vindmøllerne
- ! bekymring over støjgener fra vindmøllerne
- ! mistanke om, at støjen fra møllerne kan have helbredsrelaterede følger.

I forlængelse heraf er det interessant at undersøge, i hvilken udstrækning kommende naboers bekymringer også svarer til de erfaringer, som borgerne i Danmark generelt har fra samlivet med vindmøllerne. Erfaringer, der rækker tilbage til 1970'erne med opstilling af flere tusinde vindmøller over hele Danmark - herunder opstilling af rigtig mange store vindmøller efter år 2000.

Med andre ord: Accepteres vindmøllerne af lokalbefolkningen, eller giver de anledning til problemer i et omfang, så borgerne klager til kommunen? Netop denne problemstilling er, hvad nærværende undersøgelse belyser for årene 2013-2016. Undersøgelsen ligger i forlængelse af en tilsvarende [undersøgelse](#), som VidenOmVind gennemførte i 2013, der omhandlede årene 2011-2012.

Formål

Undersøgelsens formål er 1) at afdække, i hvilken udstrækning eksisterende, idriftsatte vindmøller i Danmark giver anledning til klager fra borgere og 2) dokumentere klagernes fordeling på kommuner.

Afgrænsning

Undersøgelsen er tidsmæssigt afgrænset til perioden 2013-2016. For årene før 2013 foreligger som allerede nævnt data fra en tilsvarende [undersøgelse](#), og ved at inkludere alle de følgende år til og med 2016 giver denne undersøgelse et mere omfattende og opdateret billede af omfanget af klagerne.

Metode

Undersøgelsen er gennemført ved, at VidenOmVind pr. mail har kontaktet alle kommuner, der ifølge Energistyrelsens Stamdataregister har opstillet vindmøller – omfattende alle typer og størrelser af landvindmøller af både ældre og nyere dato. Det drejer sig om i alt 79 ud af landets 98 kommuner, og hver kommune er blevet bedt om at registrere antallet af klager over vindmøller.

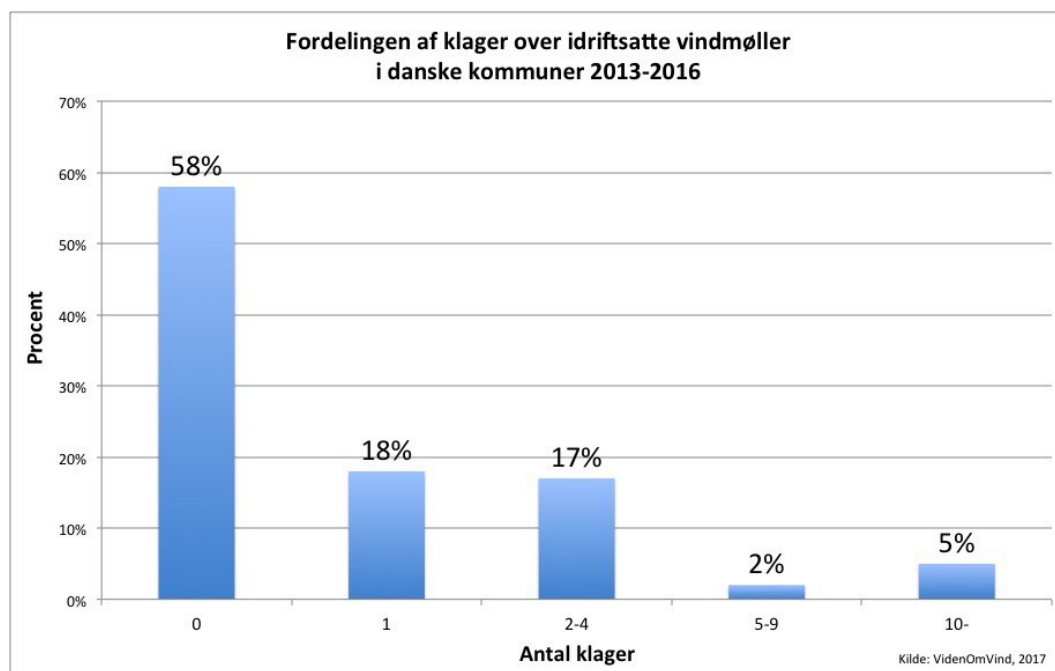
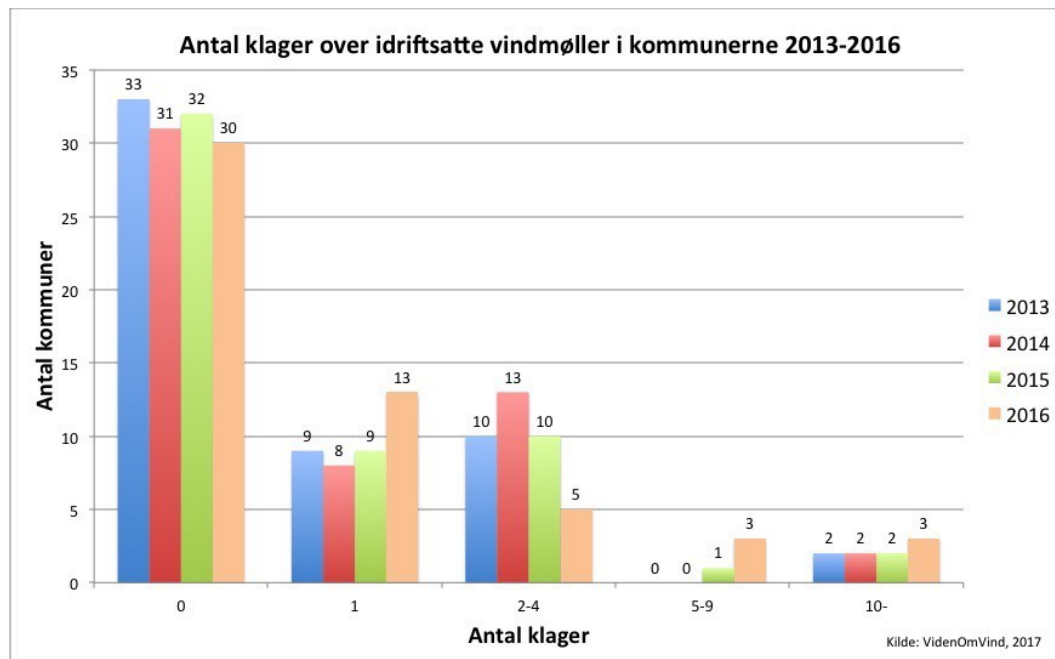
I undersøgelsen er kommunerne ikke specifikt blevet bedt om at oplyse, hvad der klages over, men blot om at registrere antallet af klager.

Undersøgelsen er gennemført i perioden september-november 2017 med deltagelse af 54 kommuner, hvor der er opstillet vindmøller. Det svarer til godt 2/3 af alle kommuner med vindmøller.

Resultat

I søjlediagrammerne nedenfor vises:

- 1) antallet af klager i de 54 kommuner fordelt på årene 2013-2016
- 2) samme opgørelse beregnet som procentvis andel af det samlede antal klager

Som det fremgår af diagrammerne, er det samlede antal klager på et lavt niveau. I 76 % af kommunerne er der ingen eller blot en enkelt klage. Medtages op til fire årlige klager er 93 % af samtlige kommuner dækket ind.

Omvendt er det i 5 % af kommunerne, at der er flere end ni klager. Denne kategori omfatter i alle årene de samme to kommuner, nemlig Svendborg Kommune og Holbæk Kommune, og suppleres i 2016 af Aabenraa Kommune.

Bilag 1 viser, at der både i Svendborg og Holbæk Kommune er tale om et ekstraordinært stort antal klager. Via begæring om aktindsigt i de to kommuner har VidenOmVind afdækket, at de mange klager i alle årene relaterer sig til det samme vindmølleprojekt med store vindmøller i hver kommune, og at klagerne kommer fra en snæver personkreds.

I Svendborg Kommune er det således de samme to-tre personer, der klager gentagne gange. I Holbæk Kommune er det den samme person, der på vegne af 20 beboere i vindmøllernes nærområde indgiver én klage hvert år. I alt står denne snævre personkreds for næsten samtlige af de i alt 197 klager, der er registreret i de to kommuner for hele perioden 2013-2016. Det svarer til 53 % af de i alt 370 klager, som er indgivet i samtlige kommuner.

For både Svendborg og Holbæk Kommune gælder desuden, at det er samme personkreds og samme vindmølleprojekter, der i VidenOmVinds [undersøgelse](#) fra 2013 også var anledning til, at de to kommuner her blev registreret med et stort antal klager.

Konklusion

I lyset af den omfattende og overvejende negativt ladede debat, som har kendetegnet diskussionen om vindmøller på land de seneste år, forekommer det overraskende, at der er så relativt få klager over møllerne. Ifølge Energistyrelsens stamdataregister (maj 2017) står der på landsplan ca. 5.600 landvindmøller over 6 kW. Ud fra vindmølledebattens mange postulater om betydelige støjgener kunne man derfor forledes til at tro, at borgerne i Danmark ville klage meget og ofte over vindmøller. Men som denne undersøgelse dokumenterer, er det modsatte tilfældet.

De få klager står i skarp kontrast til de mange indsigelser, der er karakteristisk for ganske mange vindmølleprojekter i planlægningsfasen. Her dominerer diskussionen om potentielle støjgener i stor udstrækning den lokale debat. Men som det fremgår af tallene, udmønter frygten for støjgenen i planlægningsfasen sig ikke i det faktiske antal klager over vindmøllerne, når de er blevet tilsluttet el-nettet og producerer energi.

Når man i forlængelse af ovenstående skal forklare, hvorfor klagebilledet ser ud som det gør, efterlader dette to muligheder.

- 1) De få klager skyldes, at det er for besværligt at klage, fordi det er forbundet med bureaukratiske procedurer, som borgerne giver op over for.
- 2) Der er ringe sammenhæng mellem de bekymringer, der fremgår af borgerindsigelser og debatindlæg i lokale og sociale medier i planlægningsfasen og den virkelighed, borgerne oplever, når møllerne er blevet opstillet.

Ad1: Denne forklaringsmulighed kan uden videre afvises, fordi det dokumenterbart er ganske enkelt at klage. Som borger behøver man blot helt kortfattet at henvende sig mundtligt eller skriftligt til kommunen som tilsynsførende myndighed, hvorefter kommunen registrerer klagen og går videre med sagen.

Ad 2: Denne forklaringsmulighed bekræftes af resultatet af en [undersøgelse](#), der er gennemført for VidenOmVind af Jysk Analyse i 2016. I undersøgelsen kontaktedes alle naboer indenfor 1000 m til samtlige store danske landvindmøller, der er opstillet fra midten af 2011 til udgangen af 2014. De medvirkende 620 respondenter blev bedt om at tilkendegive, hvor vidt de oplevede gener af naboskabet til vindmøller, og heraf svarede 69 % af respondenterne, at de slet ikke eller kun i mindre grad oplevede gener. Blot 17 % af de medvirkende tilkendegav, at de oplevede gener "i høj grad".

Bilag 1: Det samlede antal klager over vindmøller fordelt på årstal og kommuner.

Kommune:	2013:	2014:	2015	2016
Assens	1	0	0	0
Billund	2	4	1	1
Bornholm	2	0	2	7
Brønderslev	2	2	3	0
Egedal	0	0	0	0
Fanø	0	0	0	0
Favrskov	0	2	0	0
Fredericia	0	0	0	0
Frederikshavn	0	0	0	0
Frederikssund	0	0	0	0
Faaborg-Midtfyn	0	0	1	1
Greve	0	0	0	0
Gribskov	1	0	0	0
Guldborgsund	4	3	0	1
Haderslev	1	1	1	1
Herning	2	2	2	2
Hillerød	0	0	0	0
Hjørring	1	2	3	4
Holbæk	20	20	20	20
Holstebro	2	2	1	1
Hvidovre	0	0	0	0
Høje-Taastrup	0	0	0	0
Kerteminde	0	0	0	0
Kolding	0	0	0	1

København	0	0	0	0
Langeland	0	0	0	0
Lemvig	1	1	2	5
Lolland	1	1	1	4
Læsø	0	0	0	0
Mariagerfjord	3	1	0	3
Morsø	2	2	3	1
Norddjurs	0	0	1	0
Nordfyns	0	0	0	1
Odense	0	0	0	0
Odsherred	0	0	0	0
Randers	1	3	1	0
Rebild	0	0	1	1
Ringkøbing-Skjern	0	1	3	1
Samsø	0	0	0	0
Skive	0	3	2	1
Slagelse	0	0	0	0
Sorø	0	0	0	0
Svendborg	45	26	32	14
Syddjurs	0	0	0	0
Sønderborg	1	1	1	1
Thisted	2	1	2	2
Tønder	0	0	0	0
Varde	2	4	3	9
Vejle	0	0	0	0
Vesthimmerland	1	1	0	0
Viborg	0	4	0	0
Vordingborg	0	2	0	0

Aabenraa	0	0	5	10
Aarhus	0	0	0	1